

REGIONFÖRBUNDET

JÖNKÖPINGS LÄN

Kommunal utveckling

Öppna Jämförelser Länsrapport – Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2012

2012-05-31

.....	1
1 Inledning.....	2
2 Datainsamling.....	4
2.1 Datainsamling.....	4
2.2 Tillförlitlighet	4
3 Resultat.....	6
3.1 Sammanställning över Jönköpings läns resultat	6
3.1.1 Bakgrundsfaktorer.....	6
3.1.2 Tillgänglighet	8
3.1.3 Trygghet och säkerhet	9
3.1.4 Helhetssyn och samordning – extern samverkan	10
3.1.5 Länets resultat jämfört med riket – samtliga indikatorer	12
3.1.6 Samtliga indikatorer	13
Referenser.....	14

1 Inledning

SKL¹ och Socialstyrelsen har i år genomfört en första Öppna jämförelser gällande Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden med fokus på att få överblick av kommunernas övergripande arbete mot hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden. Syftet med denna rapport är att göra en enkel och lättillgänglig sammanställning över länets kommuners olika resultat.

Då jämförelserna är de första i sitt slag bör de ses som ett arbete under utveckling. Resultatet bygger på en enkät som skickats ut till kommunerna under mars 2012. Bakgrundsfaktorerna är tidigare publicerade i *Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011 – omfattning och karaktär*, Socialstyrelsen och är insamlade under vecka 18, 2011. Hur frågorna är ställda redovisas inom varje område samt, enligt Socialstyrelsen, möjliga felkällor. För ytterligare information kring indikatorerna rekommenderas Metodbilagan som kan hämtas på Socialstyrelsens hemsida, se länk i slutet av rapporten.

Resultatet för samtliga kommuner kan hämtas på www.kolada.se. Kommentarer från SKL och Socialstyrelsens finns på nedanstående webbplatser:

<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/hemloshet>

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/oppnajokforelser/socialtjanst/hemloshet

Resultatet kan delas in i tre områden² (som i sin tur har ett antal olika indikatorer):

- Tillgänglighet
- Trygghet och säkerhet
- Helhetssyn och samordning

Kortfattat kan nämnas att Socialstyrelsen har givit följande kommentarer kring det nationella resultatet.

”9 procent av kommunerna uppger att de har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för att förhindra vräkning bland barnfamiljer. I små kommuner, med mindre än 10 000 invånare, var motsvarande andel 18 procent.

25 procent av kommunerna uppger att de har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad plan för arbetet mot hemlöshet. I de små kommunerna minskar andelen till sju procent. Flera kommuner påtalar dock att de har ett pågående arbete med att ta fram en övergripande plan och rutin för området.

¹ Sveriges kommuner och landsting

² Förutom att ett antal bakgrundsfaktorer

38 procent av kommunerna uppger att de har aktuella rutiner för extern samverkan med bostadsbolag/hyresvärdar både på övergripande och individuell nivå. I de små kommunerna minskar andelen till 15 procent.

Det finns stora variationer över landet.”³

SKL har också kommenterat resultat med följande uttalande:

”Riksnittet ligger på runt 35 procent för flera av de områden som redovisas medan storstäderna har resultat som är runt 80 procent. Den stora spridningen speglar hur stort hemlöshetsproblemet är i olika kommuner, med större problem i större kommuner – framför allt storstäderna.”⁴

³ <http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/hemloshet> 2012-05-31

⁴ http://www.skl.se/vi_arbetar_med/oppnajokforelser/socialtjanst/hemloshet 2012-05-31

2 Datainsamling

Innan resultatet presenteras är det av vikt att datainsamlingen redovisas så att det blir tydligt varifrån data hämtas. Kommuner lämnade in enkätuppgifterna under mars 2012.

För ytterligare information kring datainsamling samt enkäten i sin helhet rekommenderas *Metodbilaga – Öppna Jämförelser Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2012*, Socialstyrelsen (se länk i slutet av rapporten).

För att öka möjligheter till jämförelser kan enskild kommun via den Excel fil som finns på ovanstående länkar dels jämföra sig med kommuner i SKLs kommungruppsindelning alternativt utifrån storlek på kommunen⁵.

2.1 Datainsamling

De öppna jämförelserna 2012 baseras på uppgifter från en enkät till kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Svarefrekvensen på enkäten var 82 procent. Frågorna i enkäten rör i huvudsak strukturer och processer.

*”Med strukturer avses de förutsättningar som finns för kommunernas och stadsdelarnas arbete med personer som är hemlösa eller utestängda från bostadsmarknaden. Processer handlar om vad, hur och när tjänsterna produceras i verksamheten.”*⁶

Bakgrundsfaktorerna ska ses som ett komplement till ovanstående indikatorer. Notera att dessa är tidigare publicerade i *Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011 – omfattning och karaktär*, Socialstyrelsen och är insamlade under vecka 18, 2011.

Enkätfrågorna fokus var framförallt förhållanden i kommunerna och stadsdelarna under perioden 1 februari 2011 till och med 31 januari 2012.

2.2 Tillförlitlighet

*”Mätning
I samband med datainsamlingen kan mätfel förekomma och orsakas bland annat av mätinstrumentet, informationssystem och insamlings sätt. Fråge-formulär och missiv har konstruerats tillsammans av ämneskunniga och enkätfrågekonstruktörer i syfte att reducera mätfelen. Uppgiftslämnarnas kommentarer är ett viktigt underlag för*

⁵ Se vidare s7-8 i Metodbilaga Öppna jämförelser Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden, Socialstyrelsen 2012

⁶ Metodbilaga Öppna jämförelser Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden, Socialstyrelsen 2012, s5

bedömningen av förekomsten av mätfel. Som framgått hade uppgiftslämnarna möjlighet att kommentera enkäten. Kommentarer ger bland annat möjlighet att upptäcka hur frågorna har tolkats och eventuella skilda tolkningar åskådliggörs.

Bortfall

Av Sveriges 321 kommuner och stadsdelar har 58 inte besvarat den del i enkäten som berör hemlöshet överhuvudtaget, vilket motsvarar ett bortfall på 18 procent. Eftersom detta till samtliga delar redovisas som en totalundersökning får enkätbortfallet endast betydelse i den mening att de kommuner och stadsdelar som inte svarat på enkäten redovisas som bortfall. I ett fall har en kommun inte besvarat en enskild fråga (Fråga 1 – om uppsökande verksamhet) vilket redovisas som internt bortfall.

I resultatredovisningen sammanfattas hur stor andel av stadsdelarna inom storstadskommunerna, kommunerna i ett län eller inom riket som besvarat en fråga med Ja. Antalet jakande svar har här satts i relation till det antal kommuner/stadsdelar som besvarat frågan. Denna metod leder till ett fel om de kommuner/stadsdelar som inte besvarat frågan avviker från övriga inom redovisningsgruppen. För att inte riskera att felet blir alltför stort redovisas inte andelen för redovisningsgrupper om bortfallet per län överstiger 30 procent.

Bearbetning

Fel kan också uppstå vid bearbetningen av materialet. För att minska risken för denna typ av fel finns kontroller vid såväl registrering, granskning, rättning som vid slutkontroll av resultatet.

Jämförbarhet och sammanvändbarhet

De skillnader mellan olika kommuner som framkommer i Excel filen behöver inte alltid avspegla faktiska förhållanden. Skillnaderna kan bero på mätfel – till exempel kan frågor och anvisningar ha tolkats olika av de som be-svarat enkäten.”⁷

⁷ Metodbilaga Öppna jämförelser Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden, Socialstyrelsen 2012, s9-10

3 Resultat

3.1 Sammanställning över Jönköpings läns resultat

Först redovisas ett antal bakgrundsfaktorer och därefter visas länets kommuners resultat på övriga indikatorer. Procentsatsen längst ned i tabellerna redovisar antal kommuner av samtliga som svarat ja (dels inom länet och dels inom riket). Hur frågan är ställd förklaras före varje indikator, förklaringen är hämtade från Socialstyrelsens Metodbilaga för aktuellt område. Syftet med detta är att kommunerna ska få en tydlighet i vad som efterfrågats. Man bör notera att risken för felkällor eller rättare sagt mätfel, som regel kan uppstå när det gäller indikatorerna. Framst kan det handla om tolkningsfel. Förhoppningen är att inom länet ska dessa minimeras genom gemensamma träffar i samband med insamlingsperioderna.

3.1.1 Bakgrundsfaktorer

Till Öppna Jämförelser Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2012 finns ett antal bakgrundsfaktorer, som presenteras nedan.

3.1.1.1 Typ av hemlöshetssituation

Faktaruta

Akut hemlöshet - situation 1 - Antal personer

En person är hänvisad till akutboende, härbärke, jourboende, skyddat boende (exempelvis kvinnojourer) eller sover utomhus eller i offentliga utrymmen.

Uppgifterna gäller vecka 18, 2011.

Uppgifterna är publicerade tidigare i "Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011 – omfattning och karaktär", Socialstyrelsen.

Institutionsvistelse och kategoriboende - situation 2 - Antal personer

En person är intagen eller inskriven på antingen kriminalvårdsanstalt, behandlingsenhet eller stödboende inom socialtjänsten, landstinget eller hos en privat vårdgivare, alternativt på HVB-hem (hem för vård eller boende) eller SiS-institution, och planen är att hon eller han ska skrivas ut inom tre månader efter mätperioden, men personen har inte någon egen bostad ordnad inför utskrivningen eller utflyttningen. Hit räknas även de personer som skulle ha skrivits ut eller flyttat ut, men som är kvar på grund av att de inte har någon egen bostad ordnad.

Uppgifterna gäller vecka 18, 2011.

Uppgifterna är publicerade tidigare i "Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011 – omfattning och karaktär", Socialstyrelsen.

Faktaruta

Långsiktiga boendelösningar – situation 3 - Antal personer

En person bor i en boendelösning som kommunen har ordnat (t.ex. försökslägenhet, träningslägenhet, socialt kontrakt eller kommunalt kontrakt) på grund av att personen inte får tillgång till den ordinarie bostadsmarknaden. Det handlar om boendelösningar med någon form av hyresavtal där boendet är förenat med tillsyn eller särskilda villkor eller regler.

Uppgifterna gäller vecka 18, 2011.

Uppgifterna är publicerade tidigare i "Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011 – omfattning och karaktär", Socialstyrelsen.

Eget ordnat kortsiktigt boende - situation 4 - Antal personer

En person bor tillfälligt och kontraktslöst hos kompisar, bekanta, familj eller släktingar och har ett tillfälligt (kortare än tre månader efter mätperioden) inneboende- eller andrahandskontrakt hos släkt, vänner eller andra privatpersoner. Den uppgiftslämnande verksamheten har haft kontakt med personen av detta skäl och känner till att denna hemlöshetssituation gäller under mätperioden.

Uppgifterna gäller vecka 18, 2011.

Uppgifterna är publicerade tidigare i "Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011 – omfattning och karaktär", Socialstyrelsen.

	Akut hemlöshet - situation 1 Antal personer	Institutionsvistelse och kategoriboende - situation 2 Antal personer	Långsiktiga boendelösningar – situation 3 Antal personer	Eget ordnat kortsiktigt boende - situation 4 Antal personer
Aneby	0	0	X	X
Eksjö	4	X	44	6
Gislaved	19	9	8	5
Gnosjö	0	0	0	X
Habo	0	0	0	X
Jönköping	28	94	274	73
Mullsjö	0	X	4	X
Nässjö	X	15	0	7
Sävsjö	0	X	X	X
Tranås	7	6	14	11
Vaggeryd	X	0	19	7
Vetlanda	0	0	5	6
Värnamo	5	7	35	23

Tabell: Typ av hemlöshet, Notera att X innebär att kommunen har färre än 3 personer vilket gör att resultatet inte redovisas.

3.1.2 Tillgänglighet

Faktaruta

Uppsökande verksamhet riktad till hemlösa personer, 2011

- Har kommunen/stadsdelen bedrivit uppsökande verksamhet under 2011 som riktar sig till personer som är hemlösa eller är utestängda från den ordinarie bostadsmarknaden?

	Uppsökande verksamhet riktad till hemlösa personer, 2011
Aneby	Nej
Eksjö	Ja
Gislaved	
Gnosjö	Ja
Habo	Nej
Jönköping	Nej
Mullsjö	Nej
Nässjö	Ja
Sävsjö	Nej
Tranås	Ja
Vaggeryd	Ja
Vetlanda	Nej
Värnamo	
Riket	37 %
Jönköpings län	45 %

Tabell: Tillgänglighet – uppsökande verksamhet, Riket och Jönköpings län visar andel kommuner som svarat ja av samtliga kommuner riket respektive länet. Notera att tom cell (vit) = Information saknas (bortfall), SoS notering.

3.1.3 Trygghet och säkerhet

Faktaruta

Plan för arbete mot hemlöshet

- Har kommunen/stadsdelen en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad plan för arbetet mot hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden?

Med aktuell avses beslutad inom perioden 1 februari 2011 - 31 januari 2012.

Med ledningsnivå avses den politiska ledningen eller förvaltningschefsnivå.

Rutiner för förebyggande arbete av vräkning bland barnfamiljer

- Har kommunen/stadsdelen aktuella, skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för ett förebyggande arbete med målsättning att förhindra vräkningar bland barnfamiljer?

Med aktuell avses beslutad inom perioden 1 februari 2011 - 31 januari 2012.

Med ledningsnivå avses den politiska ledningen eller förvaltningschefsnivå.

	Plan för arbete mot hemlöshet	Rutiner för förebyggande arbete av vräkning bland barnfamiljer
Aneby	Nej	Nej
Eksjö	Nej	Nej
Gislaved		
Gnosjö	Nej	Nej
Habo	Nej	Ja
Jönköping	Nej	Ja
Mullsjö	Nej	Nej
Nässjö	Nej	Nej
Sävsjö	Ja	Nej
Tranås	Nej	Ja
Vaggeryd	Nej	Ja
Vetlanda	Nej	Nej
Värnamo		
Riket	25 %	39 %
Jönköpings län	9 %	36 %

Tabell: Trygghet och säkerhet, Riket och Jönköpings län visar andel kommuner som svarat ja av samtliga kommuner riket respektive länet. Notera att tom cell (vit) = Information saknas (bortfall), SoS notering.

3.1.4 Helhetssyn och samordning – extern samverkan

Faktaruta

Samverkan med bostadsföretag/hyresvärdar, övergripande

- Har kommunen/stadsdelen en aktuell skriftlig överenskommelse beslutad på ledningsnivå för hur samverkan ska bedrivas med bostadsföretag/hyresvärdar på övergripande nivå?

Med aktuell avses beslutad inom perioden 1 februari 2011-31 januari 2012.

Med övergripande nivå avses t.ex. samverkan om tillgång till bostäder för personer som inte kommer in på den ordinarie bostadsmarknaden.

Med ledningsnivå avses den politiska ledningen eller förvaltningschefsnivå.

Samverkan med bostadsföretag/hyresvärdar, enskilda ärenden

- Har kommunen/stadsdelen aktuella skriftliga rutiner beslutade på ledningsnivå för hur samverkan ska bedrivas i enskilda ärenden med berörda bostadsföretag/hyresvärdar?

Med aktuell avses beslutad inom perioden 1 februari 2011 - 31 januari 2012.

Med ledningsnivå avses den politiska ledningen eller förvaltningschefsnivå.

Samverkan med frivilligorganisationer, enskilda ärenden

- Har kommunen/stadsdelen en aktuell skriftlig och på ledningsnivå beslutad överenskommelse om att samverka i enskilda ärenden med frivilligorganisationer som erbjuder insatser till personer som är hemlösa eller är utestängda från den ordinarie bostadsmarknaden?

Med aktuell avses beslutad inom perioden 1 februari 2011 - 31 januari 2012.

Med överenskommelse avses ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras och hur ansvarsfördelningen ser ut.

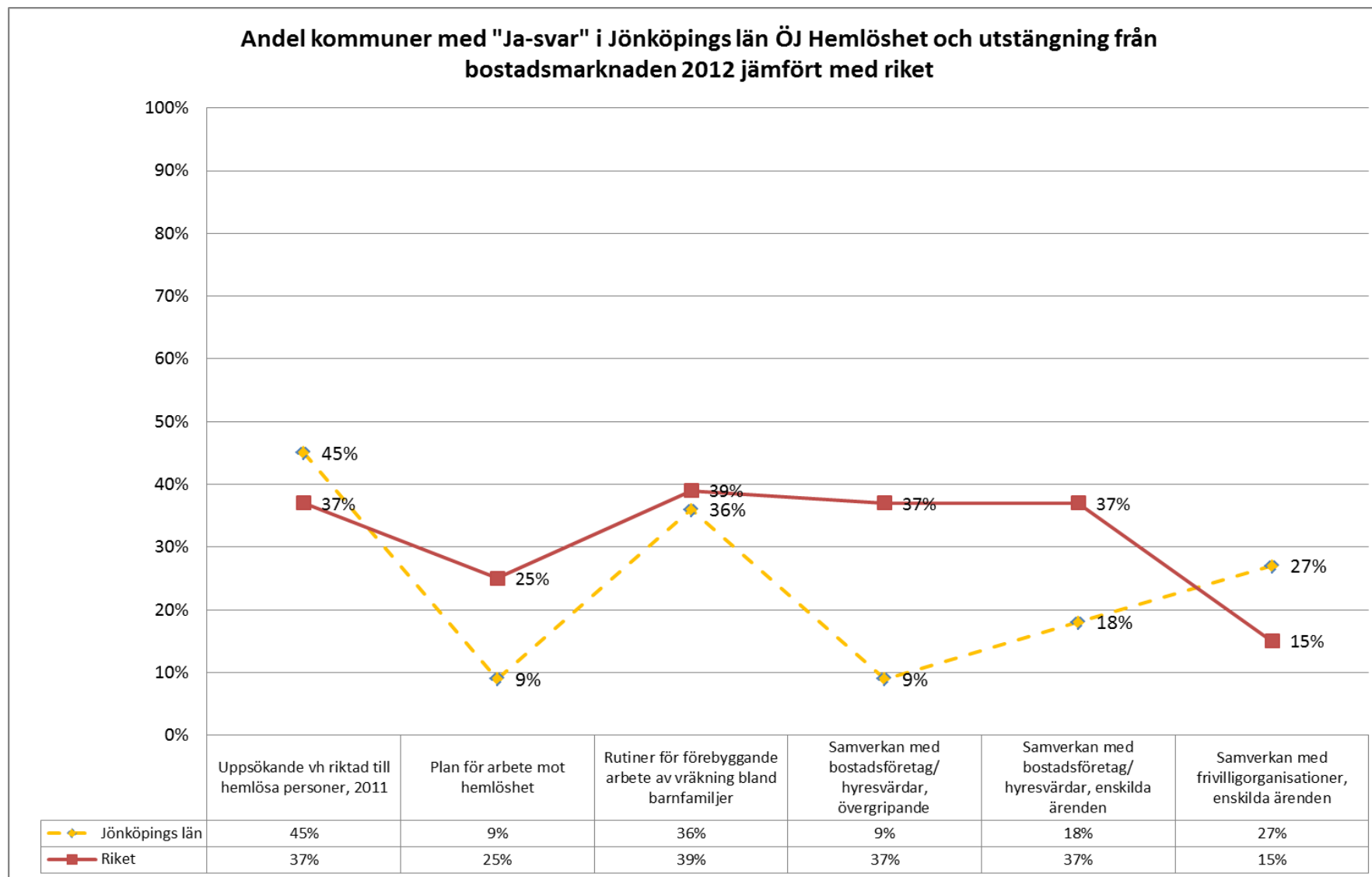
Med samverkan avses alla former av samordning och samarbete som gäller den aktuella målgruppen.

Med ledningsnivå avses den politiska ledningen eller förvaltningschefsnivå.

	Samverkan med bostadsföretag/hyresvärdar, övergripande	Samverkan med bostadsföretag/hyresvärdar, enskilda ärenden	Samverkan med frivilligorganisationer, enskilda ärenden
Aneby	Nej	Nej	Nej
Eksjö	Nej	Nej	ER
Gislaved			
Gnosjö	Nej	Nej	Ja
Habo	Nej	ER	ER
Jönköping	Ja	Ja	Ja
Mullsjö	Nej	Nej	ER
Nässjö	Nej	Nej	Nej
Sävsjö	Nej	Nej	Nej
Tranås	Nej	Nej	Ja
Vaggeryd	Nej	Ja	ER
Vetlanda	Nej	Nej	Nej
Värnamo			
Riket	37 %	37 %	15 %
Jönköpings län	9 %	18 %	27 %

Tabell: Helhetsyn och samordning – extern samverkan, Riket och Jönköpings län visar andel kommuner som svarat ja av samtliga kommuner riket respektive länet. ER = Inte relevant, i kommunen/stadsdelen finns inte personer som är hemlösa eller utestängda från bostadsmarknaden/frivilligorganisationer som arbetar med målgruppen. Notera att tom cell (vit) = Information saknas (bortfall), SoS notering.

3.1.5 Länets resultat jämfört med riket – samtliga indikatorer

3.1.6 Samtliga indikatorer

	Sortering	Tillgänglighet	Trygghet och säkerhet		Helhetssyn och samordning			Bakgrundsuppgifter			
		Uppsökande verksamhet	Aktuell plan	Vräkningsförebyggande arbete	Extern samverkan			Typ av hemlöshetssituation			
	SKL:s kommun typ (1-10)	Uppsökande v h riktad till hemlösa personer, 2011	Plan för arbete mot hemlöshet	Rutiner för förebyggande arbete av vräkning bland barnfamiljer	Samverkan bostadsföretag/ hyresvärdar, övergripande	Samverkan bostadsföretag/ hyresvärdar, enskilda ärenden	Samverkan frivilligorg, enskilda ärenden	Akut hemlöshet Antal personer.	Institutionsvistelse och kategoriboende Antal personer	Långsiktiga boendelösningar Antal personer.	Eget ordnat kortsiktigt boende Antal personer
Aneby	5	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	0	0	X	X
Eksjö	9	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	ER	4	X	44	6
Gislaved	7							19	9	8	5
Gnosjö	7	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	0	0	0	X
Habo	4	Nej	Nej	Ja	Nej	ER	ER	0	0	0	X
Jönköping	3	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	28	94	274	73
Mullsjö	5	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	ER	0	X	4	X
Nässjö	9	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	X	15	0	7
Sävsjö	7	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	0	X	X	X
Tranås	7	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja	7	6	14	11
Vaggeryd	7	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	ER	X	0	19	7
Vetlanda	7	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	0	0	5	6
Värnamo	7							5	7	35	23
Riket		37 %	25 %	39 %	37 %	37 %	15 %				
Jkg län		45 %	9 %	36 %	9 %	18 %	27 %				

Tabell: Samtliga indikatorer och resultat för varje kommun i Jönköpings län. ER = Inte relevant, i kommunen/stadsdelen finns inte personer som är hemlösa eller utestängda från bostadsmarknaden/frivilligorganisationer som arbetar med målgruppen. X innebär att kommunen har färre än 3 personer vilket gör att resultatet inte redovisas. Notera att tom cell (vit) = Information saknas (bortfall), SoS notering.

Referenser

Metodbilaga Öppna Jämförelser Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2012. Socialstyrelsen.

Metodbeskrivningen kan hämtas via nedanstående länk:

<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/hemloshet>